

(1+1+1) (3)

3. Dopunite rečenicu:

U krvi hemofiličara nema dovoljno _____.

(1)

Proteina, faktora zgrušavanja (priznaju se oba odgovora)

4. Broj hromozoma u jajnoj ćeliji šimpanze je 24. Kako izgleda kariotip ćelije sluzokože ove šimpanze:

a) 24 + XX.

b) 46 + XX.

v) 46 + XY.

g) 24 + XY.

d) 48 + XX.

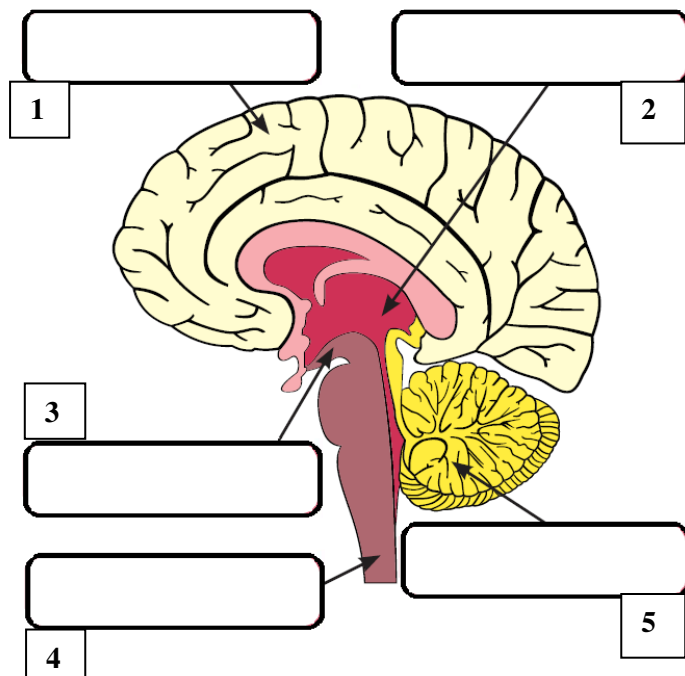
(zaokružite tačan odgovor)

(2)

5.

A. U pravougaonike na slici upišite odgovarajući pojam-dio mozga koji je obilježen.

B. Zatim, na liniju iza svakog nervnog centra upišite broj kojim je na slici obilježen dio mozga u kome se dati centar nalazi.

Nervni centri:

- a) za emocije, osjećanja **1**
- b) za termoregulaciju, san, glad, žeđ **2**
- c) za pamćenje, mišljenje, učenje, govor **1**
- d) za upravljanje voljnim pokretima **1**
- e) za ravnotežu **5**
- f) za kontrolu pokreta **5**
- g) za gutanje i sisanje **4**
- h) za disanje i rad srca **4**
- i) za primarne centre vida i sluha **3**

A.1-veliki mozak; 2-međumozak; 3-srednji mozak; 4-produžena moždina; 5-mali mozak

(A: 2,5 + B: 4,5) (7)

6. Antigen je:

- a) Materija koja se stvara u organizmu kao odgovor na prisustvo nekih izazivača
- b) Materija koja u organizmu izaziva imunološku reakciju**
- c) Materija koja se stvara u organizmu i antagonist je genu
(zaokružite tačan odgovor)

(2)

7. Zaokružite netačne rečenice:

- a) Adaptacija oka je refleksno prilagođavanje sočiva pri gledanju bliskih ili udaljenih predmeta**
- b) Neurotransmitter je bioelektrična pojava koja nastaje kao reakcija nervne ćelije na odgovarajuću draž**
- c) Primarna mokraća se stvara filtracijom krvi u bubrežnim tjelašcima
- d) Pokosnica je vezivna opna koja oblaže kost

(2+2) (4)

8. Za vrijeme igranja odbojke na pijesku slučajno ste stali na oštar kamen. Osjetili ste bol i refleksno odmakli nogu. Koja se radnja u nastanku vašeg refleksnog pokreta dogodila pretposlednja:

- a) receptori kože primaju draž
- b) mišić reaguje
- c) senzitivna nervna vlakna prenose nervni impuls do kičmene moždine
- d) postajete svjesni što se dogodilo
- e) motorna nervna vlakna prenose nervni impuls do mišića noge**

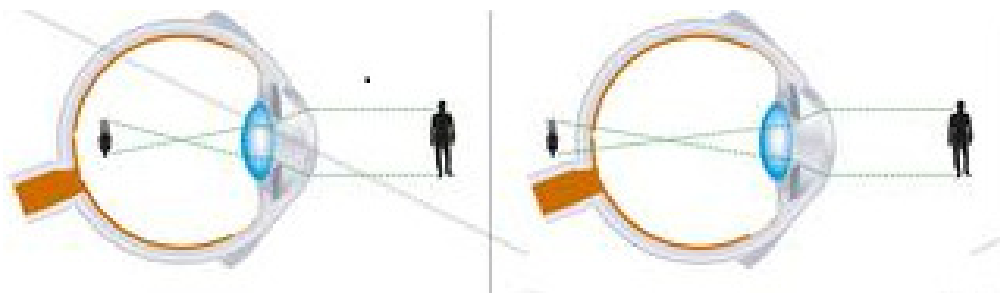
(2)

9. Dok uživamo u svom omiljenom jelu, hrana koja dopijeva u usnu duplju, spontano i bez puno napora potiskuje se u jednjak i ostale dijelove sistema za varenje. Koji organ upravlja ovim refleksnim procesom?

- a) mali mozak
- b) želudac
- c) kičmena moždina
- d) produžena moždina**
- e) mišić ždrijela

(2)

10. Ispod slike napišite o kojim poremećajima se radi

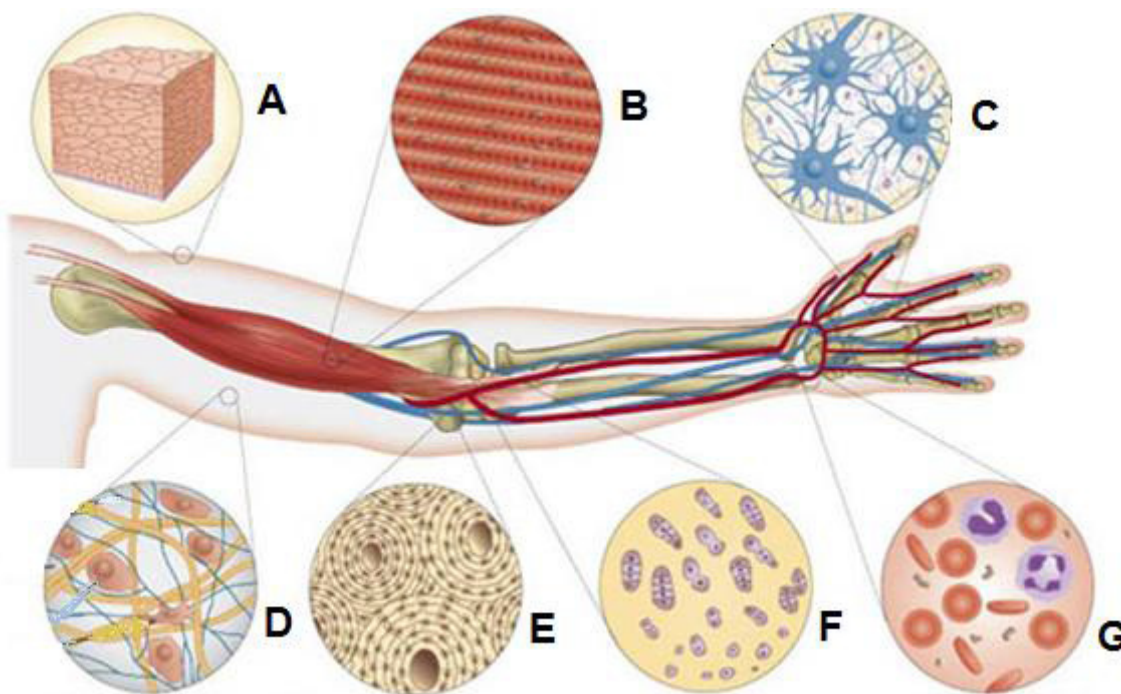
a) _____

b) _____

a) kratkovidost b) dalekovidost

(1+1) (2)

11. Odgovorite na pitanja upisujući na praznu crtu odgovarajuća SLOVA sa slike.

a) Koja od prikazanih tkiva osiguravaju uspravnost tijela? _____ B i E

b) Koje tkivo nastaje u koštanoj srži? _____ G

c) Koje tkivo prima informacije od senzitivnih organa? _____ **C**

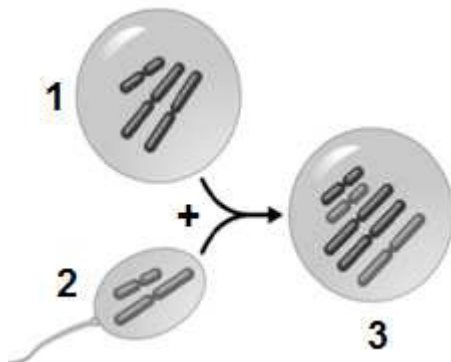
d) Za koja dva tkiva je zajedničko da imaju sposobnost reagovanja na podražaj i omogućavaju kretanje organizma _____ **B i C**

(1+1+1+1) (4)

12. Betoven je komponovao Devetu simfoniju iako nije imao čulo _____ **sluha**

(2)

13. Šema predstavlja proces spajanja spermatozoida i jajne ćelije. Oblici u ćelijama predstavljaju hromosome.

a) U kojem organu čovjeka se događa prikazani proces?

b) Broj hromozoma u jednoj od ćelija može se označiti oznakom $n+1$ jer je u njoj došlo do poremećaja u njihovom broju. Kojim je brojem označena ta ćelija?

c) Šta predstavlja dio šeme označen brojem 3?

d) Koji je odgovarajući zapis za broj hromozoma u nastalom zigotu?

a) U jajovodu; b) 1; c) zigot; d) $2n+1$

(1+1+1+1) (4)

14. Zaokružite tačne rečenice:

- a) **Poprečnoprugasti mišići su voljni mišići.**
- b) pogrešno je mišljenje da podjezična kost nije povezana ni sa jednom drugom kosti.
- c) dijastola je kontrakcija srčanog mišića kada se komore i pretkomore srca pune krvlju
- d) **enzim je bjelančevinasta materija**

(2)

15. Dopunite rečenice:

- a) Najpokretljiviji zglobovi u našem tijelu su zglob kuka i ramena
- b) Samo pregibanje i opružanje vrši se u zglobovima prstiju
- c) jedini pokretni zglob na lobanji je zglob donje vilice
- d) kosti zgloba povezane su ligamentima

(1+1+1+1)(4)

16. Muškarac A krvne grupe, čiji je otac B krvne grupe, sa ženom B krvne grupe, može imati djecu:

- a) **bilo koje krvne grupe**
- b) samo A i B krvnih grupa
- c) samo A, B i AB krvnih grupa
- d) samo AB krvne grupe

(3)

17. Hromozomska konstitucija osobe sa dva barova tijela je:

- a) XXYY
- b) XXY ili XYY
- c) **XXXY**
- d) XXXX

(2)

18. Optimalna faza za posmatranje hromozoma na mikroskopu je:

- a) profaza
- b) S faza
- c) **metafaza**
- d) anafaza

(2)

19. Ako otac ima hemofiliju koja je vjerovatnoća da njegov sin naslijedi ovo oboljenje:

- a) 100%
- b) 50%
- c) 25%
- d) 0%

(3)

20. Od endoderma se u embrionalnom razvoju formira:

- a) Crijevni sistem
- b) koža
- c) urinarni trekt
- d) rožnjača

(3)

21. Broj hromatida odgovara broju hromozoma u ćeliji u toku:

- a) profaze I mejotičke diobe
- b) profaze II mejotičke diobe
- c) telofaze mitoze
- d) telofaze I mejotičke diobe

(2)

22. Isti broj hromozoma i molekula DNK sadrži ćelija u:

- a) G1 fazi interfaze
- b) G2 fazi interfaze
- c) profazi mitoze
- d) telofazi I mejotičke diobe

(2)

23. Koja od navedenih struktura ćelije ima membranu:

- a) jedarce
- b) lizozomi
- c) ribozomi
- d) mikrofilamenti

(2)

24. Faktori koji mogu izazvati hroničnu hipertenziju (povećanje krvnog pritiska) su brojni ali oni koji su vezani dominantno za starost osobe su:

- a) Povećanje gustine krvi za račun povećanja holesterola i triglicerida
- b) Smanjenje elastičnosti krvnih sudova**
- c) Promjena u broju krvnih elemenata koja utiče na viskoznost krvi
- d) Hronično povećanje brzine rada srca izazvano smanjenom kontraktibilnošću.
- e) Povećanje dužine krvnih sudova.

(3)

25. A metoda za procjenu volumena krvi radioaktivnim izotopom joda (^{123}I) je korištena na jednom sisaru. Ovaj izotop, koji se obično proizvede sintetički, ima poluživot 13 sati. On se raspada do ^{123}Te , koji je gotovo savršeno stabilan. Za procjenu volumena krvi, 10 ml joda ubrizgano je u venu životinje. Ukupna radioaktivnost u injekciji koja je ubrizgana iznosila je 2mSv (2 mikro Siverta). Uzorak od 10mL krvi životinje, uzeti je 13 sati nakon injekcije i iznosio je 0.0025mSv. Koji je volumen krvi imala životinja?

- a) 10.0 L
- b) 8.0 L
- c) 4.0 L**
- d) 2.5 L
- e) 1.25 L

(4)

26. Hematokrit je odnos:

- a) seruma i uobličjenih elemenata,
- b) plazme i seruma,
- c) eritrocita i leukocita,
- d) plazme i uobličjenih elemenata.**

(2)

27. Imunoglobuline produkuju:

- a) limfociti,**
- b) trombociti,
- c) eozinofilni granulociti,
- d) eritrociti.

(2)

28. Za imunitet uzrokovan ćelijama odgovorni su:

- a) limfociti T,
- b) limfociti B,
- c) neutrofili,
- d) monociti.
- e) timus.

(Zaokružiti dva odgovora.)

(2)

29. Parasimpatički nervni sistem je dio autonomnog nervnog sistema povezanog sa simpatičkim nervnim sistemom i funkcionalno mu se suprostavlja. U parasimpatičkom sistemu, ganglije ili nervni čvorovi se nalazi neposredno u organima čiji rad regulišu ili na pristupima tim organima, tako da su preganglijska nervna vlakna dugačka, a postganglijska su kratka. Termin parasimpatički znači -okolosimpatički i predložio ga je DN Langley krajem XIX - početkom XX stoljeća.

A. Označite koji je osnovni medijator (posrednik) koji proslijeđuje nervne impulse parasimpatičkog sistema organu čiji rad modulira:

- a) Noradrenalin
- b) Adrenalin
- c) Vazotocin
- d) Vazopresin

B. Označite efekte koje ovaj autonomni nervni sistem ima na funkcije organa koji su navedeni u tabeli, tako što ćete unijeti u box pored organa (+) za stimulirajući, a (–) za suprimirajući efekat fukcije navedenih organa.

a) Brzina rada srčanog mišića	–
b) Sekrecija u digestivnom sistemu (želudac, debelo crijevo , tanko crijevo)	+
c) Promjer zjenice	–
d) Intenzitet peristaltike	+

(3+3)(6)

30. Jasnoća i oštrina vida, apsorpcija svjetlosnog spektra, količina unosa svjetlosti u oko i mogućnost prepoznavanja boja zavise od vrste i kvaliteta pigmenata koji se nalaze u našem oku.

A. Pigmentni sloj u mrežnjači iznad koga se postavljaju čepići i štapići (receptorske ćelije mrežnjače) sadrži pigment:

- a) rodopsin.
- b) melanin.**
- c) mijogloblin.
- d) retinal.

B. Daltonizam je izazvan:

- a) Nedostatkom pigmentacije dužice
- b) Poremećenim senzibilitetom čepića na boje**
- c) Poremećenim senzibilitetom štapića na boje
- d) Nedostatkom pigmenta u pigmentnom sloju u mrežnjači

C. Koje boje prepoznaju receptorske ćelije na retini?

- a) Crvena, zelena i plava**
- b) Crvena, zelena i žuta
- c) Crna , crvena, plava i žuta
- d) Bijela crvena zelena i plava

(2+2+2) (6)

31. Povežite tip hrane, enzime koji će **dominantno** omogućiti varenje takve hrane kod čovjeka i organe iz kojih se navedeni enzimi luče (u tabelu upisujte slova koja označavaju odgovarajući pojam, u tabeli možete upisati u jedan odjeljak najmanje jedno, a najviše dva slova):

a) Amilaza	e) pankreas
b) Pepsin	f) sluzokoža želuca
c) Lipaza	g) pljuvačne žlijezde
d) Tripsin	h) tanko crijevo

Namirnica	Enzim	Organ
BIFTEK	b) d)	f) e)
MASLAC	c)	e) f)
HLJEB	a)	g) e)

(1+1+1+1+1+1) (6)

32. Bolest koja nastaje usljed nedostatka jednog vitamina dovodi do poremećaja u sintezi kolagena. Simptomi su: veoma izražena slabost, krvarenje iz desni i ispadanje zuba. Krvarenje se javlja i u koži (tamno crvene pjege), butinama i potkoljenicama. Bolesnici pate od bljedila, depresije i smanjene pokretljivosti. Danas je to gotovo iskorijenjena bolest. Izvjesna opasnost od obolijevanja prijeti novorođenčadi jer obrada mlijeka uništava vitamin, ali se on u vještačkoj hrani umjetno nadoknađuje.

A. O kome se vitaminu radi _____ C.

B. Kako se naziva bolest koja je opisana u tekstu _____ Skorbut.

C. Dali je ovaj vitamin pripada grupi liposolubilnih vitamina (rastvorljivih u mastima)

a) da

b) ne

D. Navedite sve vitamine koje znate, a koji se rastvaraju u mastima (najmanje 3).

_____ A,D,E,K _____.

(1+1+2+2) (6)